01.04.25

8-А-Б клас

Історія України

Вч. Рзаєва Н.О.

Тема: Лівобережна та Правобережна Україна в 60-70 роках XVII ст. Петро Дорошенко.

Мета: охарактеризувати гетьманство П. Дорошенка і його спроби об'єднати під гетьманською булавою всі українські землі; з'ясувати причини втручання у внутрішні справи України сусідніх держав; дати оцінку запеклій боротьбі за Правобережжя між сторонами конфлікту, яка завершилася його повним руйнуванням; удосконалювати набуті вміння і навички; виховувати повагу до державних традицій українського народу.

Актуалізація опорних знань

Експрес опитування

- -Назвіть основні здобутки і прорахунки І. Виговського
- Яку політику проводили Ю. Хмельницький, П. Тетеря, І. Брюховецький?
- -Які наслідки мав Гадяцький договір?
- -Порівняйте умови Березневих статей та Гадяцького договору.

Хмаринка понять: поясніть термін і поняття.

Мотивація навчальної діяльності

3 того моменту, як Україна розділилася, для неї настала лиха година. Було таке безладдя, що кожен робив, що хотів. З заходу шарпали Україну польські війська; з півночі й сходу — московські, а з півдня набігали турки і татари. На Лівобережній Україні вибрали одного гетьмана, на Правобережній другого. Доходило до того, що гетьмани воювали між собою. І так брати билися з братами. Україна спливала кров'ю і щораз більше занепадала. Саме ті часи увійшли в історію під назвою «Руїна».

Вивчення нового матеріалу

Після Андрусівського перемир'я, ситуація в Україні вимагала згуртованості у відстоюванні інтересів держави. Потрібна була сильна особистість. Нею став Петро Дорошенко

presentation-creation,ru

Спочатку П. Дорошенко підкорив своїй владі Правобережжя та за допомогою суворих заходів навів лад

1665-1676

- Відбудовувалися міста
- Відновлювалося господарство і органи влади
- Створено 20-тисячне військо сердюків
- Заручився підтримкою Кримського ханства
- Здійснив невдалий Західний похід(вересень-жовтень1667р.)
- Змушений був підписати з поляками Підгаєцький договір(1667р.)

presentation-creation.ru

Намагаючись уникнути міжусобиці та війни з Кримом, П. Дорошенко направив посольство до Стамбула із пропозиціями, на яких Україна готова прийняти турецький протекторат

У березні 1669 року
П.Дорошенко провів у
Корсуні Старшинську раду.
Вона ухвалила рішення
прийняти протекторат
Туреччини (без складання
присяги султану) та
підтвердила довічне право
гетьманства П. Дорошенка
по обидва боки Дніпра

presentation-creation.ru

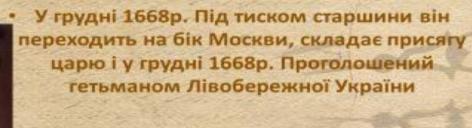
Робота з термінами (запишіть)

Сердюки – наймані піхотні козацькі полки утримувані гетьманським коштом.

Хвилинка відпочинку. Гімнастика для очей https://youtu.be/u_fLRqqJ59E?si=uANSHgRkLIGVwBpf

Для організації опору Польщі П.Дорошенко був змушений повернутися на Правобережжя, залишивши на Лівобережжі наказним гетьманом Дем'яна Многогрішного

- У березні 1669р. у Глухові Дем'ян
 Многогрішний підписує новий договір з Москвою – Глухівські статті
- Царський уряд, наляканий розмахом антимосковських настроїв, пішов на деякі

presentation-creation.ru

Глухівські статті Д.Многогрішного (березень 1669 року)

- Московські воєводи мали перебувати лише в п'яти містах
- Збір податків із місцевого населення переходив до гетьманських урядників
 - Гетьман отримував право на створення найманого кінного війська компанійців Гетьман переніс свою резиденцію із Гадяча до Батурина
 - Для охорони він узяв ще тисячу московських стрільців, які тепер постійно перебували в резиденції гетьмана

presentation-creation.ru

Новим гетьманом Лівобережжя привначили лояльно налаштованого до Москви Івана Самойловича (1572—1687 рр.). При його обранні було уквалено Конотолські статті

Конотопські статті здебільшого повторювали Глухівські 1669р., але містили й нові обмеження влади гетьмана

- Гетьман не мав права звільняти з посад і судити старшину без ради з усією старшиною
 гетьману заборонялося без царського указу та згоди Старшинської ради писати до іноземних государів й особливо до гетьмана Дорошенка
 положення про необхідність присутності
- положення про необхідність присутності представників гетьмана на з'їзді послів при обговоренні справ, що стосувалися України, були вилучені

presentation-creation.ru

Робота з історичною інформацією

Опрацювати текст і відповісти на запитання.

Історик Д.Дорошенко про І.Самойловича

Гетьман був, безперечно, українським патріотом і мріяв про якнайбільшу самостійність України, був добрим політиком і адміністратором, але занадто честолюбною людиною, яка не вміла й не хотіла жертвувати інтересами особистої кар'єри для загального добра.

На які сильні й слабкі риси І.Самойловича вказує історик?

Постать в історії

Гетьманство Івана Самойловича

- Гетьманування Самойловича тривало 15 років
- Намагався воз'єднати Україну
- Руйнував правобережні міста і села («Великий згін»)
- Започаткував інститут «бунчукових товаришів»
- Прагнув одноосібної влади
- Серед лівобережної старшини було багато незадоволених його жадобою і здирництвом
- За доносом старшини було усунуто з посади

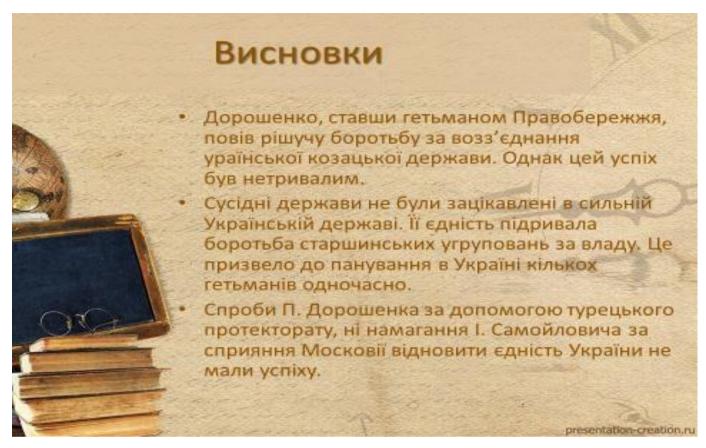
presentation-creation.ru

Робота з підручником: стор. 131-132

Після зречення П.Дорошенка, турецький уряд сприяв поверненню на посаду гетьмана Ю.Хмельницького

Третє гетьманування Юрася Хмельницького. Чигиринські походи.

Узагальнення. Систематизація. Рефлексія.

Перегляньте відео: https://youtu.be/Zf5RQKI51ck?si=3uZTogD8biBSKd2T

Історичний диктант

- 1. Сильна особистість, гетьман, що прагнув об'єднати Гетьманщину.
- 2. Назва 20тис.війська створеного П. Дорошенком.
- 3. Прізвище польського коронного гетьмана.
- 4. Керівник Харківського полку.
- 5. Перелічити гетьманів даного періоду.
- 6. Під протекторат якої держави попросився П. Дорошенко.
- 7. Куди гетьман переніс резиденцію із Гадяча.
- 8. Хто такі «бунчукові товариші»?
- 9. Хто найдовший час був гетьманом України?
- 10.Хто повернувся до гетьманської влади вдруге?

- 11. Яке місто було стерте з лиця землі в результаті другого походу турецькотатарської армії.
- 12.Хто відмовився прийти на допомогу козакам під Чигирином?

Домашне завдання:

- * Прочитати §20.
- * Записати внутрішню і зовнішню політику П. Дорошенка.
- * Повторити тему Ординація Війська Запорозького.

Завдання надсилайте на освітню платформу Human, або на ел. адресу nataliarzaeva5@gmail.com

Бажаю успіху у навчанні!